

Talv 2019

„Kurat, mis see veel oli?”

Miski kriibib ähvardavalt paadi põhja, sunnib Elist aerudega kiiremini vehkima.

Nad on Nickiga enam-vähem kottpimedas peaaegu pool tundi sõudnud, ootamatu heli hirmutab teda.

„Raisk, kas auk tuli sisse?” hingeldab ta, kui tal õnnestub paadiga tumedal järveveel mõni meeter tagurdada. Hingeõhk tõuseb enne külmas öös hajumist aurupilvena suust.

„Ei,” ütleb võõris istuv Nick. „Säärane plastvann juba nii kergelt ei upu.”

Ta tõstab binokli uuesti silme ette ja uurib eespool laiuvat pimedust.

Elis ei jää vastusega rahule.

„Ma ju ütlesin, et oleksime pidanud päästevestid kaasa võtma,” nuriseb ta. „Praegu on südatalv ja vesi jääkülmal. Me ei suudaks mingil juhul tagasi ujuda.”

Ta viipab käega üle õla. Kaugel eemal, pimedal rannal, paistab skautide laagrimaja õuetuli, sealt nad paadi pihta panidki. Üks vähestest valguspunktidest järve ümbritsevatel metsastel nõlvadel.

„Kas pöörame tagasi? Prooviks päevalges tagasi tulla?”

Samal hetkel, kui Elis oma lause lõpetab, rebenevad pilved. Täiskuu ilmub nähtavale ja järve mustjas vesi muutub klaasjaks.

„Vaata,” ütleb Nick erutatult. „Me oleme varsti kohal. Liftitorn ja observatoorium on juba selgesti näha.”

Ta osutab kaugemal ees kõrguva saare poole. Udulaam lasub ranna kohal, kuid nõrgas kuuvalguses paistab puulatvade kohal kuplikujuline siluett.

Elisel jooksevad värinad üle selja. Arvatavasti on põhjuseks öine külm ja niiske õhk, ehkki ta pole selles päris kindel. Sellest saadik, kui nad paadi skautide paadisillast eemale lükkasid, on teda saatnud ebamugav tunne.

Ta kõõritab taas kalda poole.

Sinna on pikk maa, liigagi pikk.

Ta lükkab mütsi kõrgemale ja kuivatab jopevarrukaga laupa. Mõlemad on mustades riides, kindad käes, saapad jalas ja mustad kootud mütsid peas.

Uexeri munder, nagu nad seda nimetavad.

Nick langetab binokli ja vaatab kella.

„Varsti on kesköö. Keera vasakule ja sõua piki saare randa, ma jälgin, et me mõne kivi otsa ei põrutaks,“ kamandab ta. „Kai peaks olema lõuna pool.“

Elis hakkab vastumeelselt uuesti sõudma. Tullide krigin seguneb veesolinaga.

Mida kaugemale nad jõuavad, seda rohkem ilmub udust üksikasju nähtavale. Madalad kuused vee ääres kõõluvad teravatest kividest moodustunud vaibal, mis ulatub veel jupp maad kaugemale vette, kus on paadi plastkerest vaid mõne meetri kaugusel kerkivad suuremad kivirahnud nagu kiskjahambad.

Elis sõuab ettevaatlikult, kivirahnudelt pilku pööramata, vaid aegajalt vaatab ta skautide suvelaagri õuelambi poole.

Nick saab nähtavasti aru, et pinget tuleks kuidagi leevendada.

„Mis sa arvad, kas need ufo-hullud, kelle käest me kaardi saime, vaatavad kodus tulnukapornot?“ küsib ta üle õla. „Panevad tulnukamundrid selga ja teeivad rollimänge?“

Elis muigab tahtmatult.

„Kindla peale,“ vastab ta. „Ma ei taipa ikka veel, kuidas sa nad nii kaugele said, et nad meid aitasid.“

„Ah, see oli lihtne,“ naerab Nick. „Veensin neid, et ka mina usun lugu UFO-Gunnar Irvingist, lendavatest taldrikutest ja tulnukatest.“

Lisaks andsin ma neile Martin Hilli raamatu ja kirjutasin sisse *the truth is out there*. Nad oleks erutusest äärepealt püksi teinud.”

Elis hakkab naerma, õhkkond paraneb pisut.

„Kai on seal,” viipab Nick käega.

Udust ilmub nähtavale pragunenud tsementkai. Selle küljes ripub mõlkis ja viltune silt. Kuuvalguses on see vaevu loetav.

„*Varisemisoht. Sissepääs keelatud,*” ütleb Nick. „Oleme õiges kohas.”

Nad kinnitavad paadi roostes redeli külge, panevad seljakotid selga ja ronivad üles. Elis pöörab end maa poole.

Ka järve lõunakülge on enamasti metsane ja pime. Kuid ühel neemel otse teisel pool vett paistab hämaralt valgustatud suur, lossitaoline hoone.

„Mis sa arvad, kui kaugele Stjärneholm siit jääb?” küsib Elis.

„Võib-olla viis-kuussada meetrit,” vastab Nick. „Tunduvalt lähemal kui skautide suvelaager. Aga ära muretse, Irvingite perekond ei vaata siiapoole. Neil on lendavate taldrikute otsimisega käed-jalad tööd täis.”

Ta viipab laias kaares öise taeva poole, pöörab siis ringi ja läheb kaldast üles.

Elis seisab veel mõne hetke rannal. Taas jooksevad judinad üle selja. Ebameeldivustunne ei taha kuidagi kaduda.

Kai kaldapoolses otsas seisab ilma ukseta kipakas kuur. Nick peatub, voldib käsitsi joonistatud kaardi lahti ja püüab udus ning nõrgas valguses orienteeruda.

„Siiapoole!” ütleb ta ja kõnnib veel kümmekond meetrit piki metsääärt. „Siin on vana kaevanduse tee!”

Kuusetüvede vahel kulgeb vaevu nähtav ja peaaegu täiesti kinni kasvanud kunagine autotee. Elis ja Nick ei pane otsmikulampe põlema enne, kui neid rannast enam ei nähta.

Udu on metsa vahel tihedam ja muudab lambivalguse piimjaks.

Pinnas on kaetud sambla ja sõnajalapuhmastega. Siin ja seal on näha tuulemurdu või madalamaid lohke. Sama moodi nagu ranna ääres, turritavad ka siin maast välja viltused kivihambad.

„Kõhe,” pomiseb Elis endamisi, teadmata õieti, miks. Tavaliselt ta pimedat ei karda, kuid miski siin saarel ja metsas tekitab talle külmavärinaid.

Nick on täiesti häirimatu. Ta peatub ja valgustab tee ääres suurt kivirahnu. Peene tekstuuriga valkjäs kivi helendab nõrgalt.

„Rüoliit,” ütleb ta rahulolevalt ja patsutab rahnu. „Blockö saar on üks väheseid kohti kogu Skandinaavias, kus seda kivimit leidub. Vaata siia!”

Nick osutab kivile kraabitud tekstile.

„GUS 2009,” loeb Elis.

„Göinge UFO-selts,” irvitab Nick. „Koguni nende nimi on nõme. Igall juhul teame nüüd, et nad rääkisid tõtt.”

Nick võtab multifunktsionaalse tööriista ja valib välja terava meisli. *URBX 2019*, kraabib ta kivile.

„Nii, nüüd oleme kinnitanud, et jõudsime vähemalt sama kaugele.”

Nad lähevad mööda teerööpaid edasi. Mets tungib peale, edasi pääsemiseks tuleb oksa eemale lükata.

Ühes kohas on tee vajunud peaaegu meetrisügavuseks lohukuks.

„Kaevanduse varing,” ütleb Nick. „Terve saar on auklik nagu Šveitsi juust. Käigud on vett täis ja võivad iga hetk sisse langeda. Uputavad meid samamoodi ära, nagu need 1965. aastal uppusid.”

Ta naerab, Elise meelest pole see sugugi naljakas. Mõte mustjast veest otse jalge all on ebameeldiv.

Paarisaja meetri pärast ilmub valgusvihku midagi suurt. Kõrge roosteplekiline metallvärav, mille võrgu küljes ripuvad samblikud nagu hiigelsuured ämblikuvõrgud.

Värava kohal on metallist kaar roostes tähtedega.

STJÄRNGRUVAN.*

Veidi allpool, väravapooli kinni hoidva jämeda keti küljes ripub kummalgi küljel veel kaks silti. Esimene on identne all kai peal nähtud sildiga.

Varisemisohht. Sissepääs keelatud!

Teisel on vaid üks sõna.

* rootsi k Tähekaevandus – siin ja edaspidi tõlkija märkused.

OHTLIK!

Nick on juba värava juures ja katsub ketti.

„Kõvasti kinni,” nendib ta. „Pole nagu eriti isu hakata üle okasraadi ronima, või mis sa arvad?”

Ta suunab otsmikulambi ülespoole. Värav ja tara selle kõrval on kindla peale oma neli meetrit kõrged. Kõige kohal on Y-kujulised postid roostese okastraadiga.

„Aga tänu meie UFO-sõpradele on meil ka tagauks teada.”

Nick vaatab uuesti kaarti ja hakkab piki tara vasakule minema.

Elis seisab paigal, pilk ikka veel väravale naelutatud. Ta on varem palju igasuguseid hoiatussilde näinud ega ole neist kunagi välja teinud. Sellest hoolimata tekitab miski praeguse sildi juures rahutust.

Rooste, trükitähed, pleekinud kollane värv. Või võib-olla lihtsalt see lühike sõnum:

OHTLIK!

Ta neelatab tahtmatult.

„Mida paganat sa ootad?” sosistab Nick üle õla. „Tule juba!”

Elis pöörab pilgu sildilt vastumeelselt kõrvale ja järgneb sõbrale.

Peagi seisatab Nick suure, aiast läbi kasvanud põõsa juures. Ta vaatab veel viimast korda kaarti, küürutab ja poeb põõsasse.

„Siin see on!” Ta hoiab oksid eemal ja näitab aia alt läbi kulgevat metsloomade uuristatud rada.

Läbipääs on madal, neil tuleb kõigepealt oma seljakotid aia alt läbi pressida ja siis ise läbi pugeda.

„Pagan,” puhub Nick, kui nad teisel pool põõsast välja ronivad ja mulda ning kuivanud lehti pükstelt maha pühivad.

„Mind üllatab, et neil kahel UFO-paksukesel see õnnestus. Ehkki teisest küljest on sellest ju kümme aastat mööda läinud, võib-olla nad olid siis painduvamad.”

Elis ei kuula teda. Ta valgustab otsmikulambiga rahutult ümbrust. Põnevusest hoolimata ei taha rahutus järele anda. Teisel pool aeda on taimestik teistsugune. Kuusemetsa asemel on isekülvist kasvanud kased, nende tüved helendavad kummituslikult kahvatult. Kaskede taga udus paistavad kaevandusehooned nagu suured varitsevad varjud.

„Lõpuks ometi!” ütleb Nick erutatult. „Kas oled valmis reisima ajas tagasi aastasse 1965?”

Elis ei vasta.

Mida lähemale nad hoonetele jõuavad, seda enam on maapind kulu asemel kaetud lagedate betoonilaikude ja kivipuruga, kuni nad jõuavad kahe sünge maja vahele lagedale õuele.

Parempoolne on vasakpoolsest hoonest kaks korda suurem. Laineplekist viilkatus ja seinad on roostest laigulised. Kõrgel katuseharja lähedal on rida tehaseaknaid.

Nick pöörab valgusvihu sinnapoole.

„Näed, aknad on terved. Ja seinad on sodimata.”

Elis teab, et see on hea uudis, see peaks tähendama, et siin on käinud vaid mõni üksik inimene või üldse mitte keegi. Sellest hoolimata on tal raske tõelist elevust tunda. Nad on üksikul saarel keset jääkülma pimedat järve, keegi ei tea, et nad siin on. Lisaks on terve saar mineeritud veega täidetud vanade kaevanduskäikudega, mis võivad iga hetk sisse langeda.

Ta vaatab mobiili. Üksainus armetu levipulk ei tee tema tuju paremaks.

„Vilets levi, eks?” küsib Nick. „UFO-hulludel oli teooria, et tulnukad segasid raadiolaineid ja sellepärast pole siin ka levi. Juba ainuüksi sellest rääkimine pani neil silmad särama. Aga ma küsisin ühe sõbra käest Telias järele ja tema jutu järgi on seletus väga lihtne: järv asub sügava kraatri põhjas ja mobiilisignaali siia ei jõuagi. *So much for X-fucking-Files.*”

Ta hakkab piki vabrikahoone seina edasi minema. Elis pistab telefoni taskusse ja läheb järele.

Kuu piilub uuesti välja ning udust ja pimedusest õue teises otsas näeb ta kõrgumas suurt, sünget betoontorni.

Torn on kindlasti oma viisteist meetrit kõrge. Selle küljed on lahti, kolmest korrusest saab otse läbi vaadata.

„Liftitorn,” ütleb Nick lambiga sünget hoonet valgustades. „Vagonetid tulid seal kaevandusest välja. Ja seal üleval tipus ...”

Torni lamedal katusel lifti tõstukiratta kõrval on aimatav tume kuppel, mida nad juba järvelt nägid.

„Bernhard Irvingi observatoorium,” pomiseb Elis. Õige pinevus on lõpuks ometi kohal. Peletab igasuguse ebamugavuse eemale.

„Täpselt nii,” naeratab Nick. „Koht, kus maandus punaste silmadega hiigelolevus.”

Jala all ragiseb, kui nad lähemale kõnnivad, ja kui Elis maapinda valgustab, avastab ta, et kivid on segunenud musta purunenud klaasiga.

Nick läheb liftitorni alla ja uurib seda lähemalt.

„Korralik kaadervärk,” ütleb ta ja valgustab kuut betoonsammast, millele on torn rajatud. „See seisab veel sada aastat.”

Ta peatub poolenisti sammaldunud plaadil.

„Ja siin on kaevandusešaht. Maa-aluse käigu kaas.”

„Mhm,” pomiseb Elis.

Ta otsib võimalust, kuidas torni tippu pääseda. Selle esimese korruseni on maapinnalt vähemalt seitse, kaheksa meetrit. Ülevalpool on torni vasakul küljel siksakikujuliselt kulgev trepp, kuid maast esimese korruseni on see puudu.

„Trepp on läbi lõigatud,” ütleb ta. „Täpselt nagu UFO-tüübid räakisid.”

„Hea, et läbi lõigatud redel meid peatada ei suuda.” Nick patsutab Elise seljakotti. „Kuigi enne, kui köie välja võtame, on mul üks teine mõte. Vaata!”

Ta osutab valgusvihuga. Liftitorni keskmiselt korruselt viib kaldpurre vabrikuhoone katusekupli küljes oleva puust luugini.

„Sealt läksid sisse kaevanduse vagonetid, kui need olid liftiga üles sõidutatud. Kivimid transporditi tootmishalli ja võib-olla ei ole sees olevat treppi läbi lõigatud. Tunduvalt lihtsam kui mingi kuradi köie otsas kõlkuda, või mis sa arvad?”

Elis on selle jutuga päri. Ta on Nickist umbes viisteist kilo raskem ja loobuks parema meelega igasugusest ronimisest.

Vabrikuhoone uks on kinni ja lukus. Aga kui Elis käepidet sikutab, hakkavad uksepiidad kahtlaselt nagisema. Nad vaatavad teineteisele otsa.

Nick võtab seljakoti seljast ja tõmbab sealt välja sõrgkangi. See on reeglitevastane, mõlemad teavad seda. *Urban explorer* ei tohi

sisse murda. Kuid praegu on tegemist erakorralise juhtumiga. *Once in the lifetime*.

Uks annab peaaegu otsekohe järele. Lendab paugatusega lahti niipea, kui Nick sõrgkangile natuke survet avaldab.

Teisel pool ust on suur pime tööstushoone, kus lõhnab kivitolmu, õli ja tuvisõnniku järele.

Keset ruumi seisab suur purustusmasin, mis ulatub peaaegu laeni. Kohe selle kõrval viib kitsas trepp suletud keldriukseni. Tavalisel puhul oleksid nad sealt alustanud. Läänud hoones nii sügavale kui võimalik, et hakata siis tasapisi ülespoole liikuma.

Ent praegu ei kehti ükski tavaline reegel.

Nad valgustavad lampidega lage. Üleval on puust tugipostidele toetuv purre, mida nad väljastpoolt nägid.

„Bingo!” Nick valgustab luugi alla jäävat puutreppi.

Ootamatu heli paneb nad võpatama. Trepiotsalt lendab midagi õhku ja kaob tiivaplaginal pimedusse.

„Tuvid,” ohkab Elis kergendusega. „Iga kord ehmatad nende peale.”

„Vähemalt üks meist,” irvitab Nick. „Sa tundud täna öösel kuidagi eriti nõrganärvilisena. Kas kardad hiilgavate silmadega tulnukaid?”

„Mine perse,” toriseb Elis.

Nick hakkab nagisevast trepist esimesena üles minema.

Selgub, et luuki on lihtne avada. Purre liftitornini on umbes viis meetrit pikk ja koosneb tegelikult vabrikahoone poole tugevasti kaldus kitsarööpalise raudtee rööbastest. Rööbaste vahel on metallist liiprid ja kogu konstruktsioon meenutab robustset redelit.

Nick katsub jalaga esimest liiprit, kummardab, haarab kätega rööbastest kinni ja hakkab ülespoole ronima. Elis vaatab tema nõtked liigutusi kadedusega.

„*Easy peasy!*” nendib Nick, kui torni jõuab. „Sinu kord!”

Elis kopeerib Nicki ronimistehnikat. Ta püüab mitte alla vaadata. Ta ei karda kõrgust, kuid kuuekümnepäevase vanusest metallkonstruktsioonist üle ronimine on piisavalt ebameeldiv ilma teadmisetagi, kui kõrgelt seal alla võib kukkuda. Eriti siis, kui maapind koosneb kividest ja purustatud klaasist. Samal hetkel, kui ta torni jõuab, kajab

hoonete vahel pinge alt vabanevast metallist tekkinud heli nagu piitsalööök, Elise süda hakkab seda kuuldes puperdama.

Elis pühib higi, mis külmast hoolimata mütsi alt voolama kipub. Nad on torni teisel ja keskmisel korrusel. Täpselt nagu arvata oligi, jätkuvad rööpad keset põrandat haigutava suure auguni, kust lift kaevandusvagunitega üles sõitis.

Nick on augu ümber juba ringi teinud ja torni välisküljel kulgeva trepi juurde jõudud. Elis läheb talle järele. Nad on nüüd üsna kõrgel, maapinnast vähemalt kümne meetri kõrgusel.

Nende kohal on siksakiline, katusele viiv trepp. Õhinas Nicki samud panevad selle vibreerima. Elis kiirustab talle järele.

Üles jõudes istuvad nad katuse keskele. Paremal ripub roostes vana liftiratas, vasakul pool kõrgub tume kuppel.

„Bernhardi observatoorium.” Nicki toon on peaaegu pidulik.

„Pole raske arvata, miks ta selle siia ehitas,” ütleb Elis ja osutab üle puulatvade. „Siit on terve järv näha.”

Nad on mustja vee kohal laiuvast udulaamast kõrgemal. Järve ümber on igas suunas kõrged ja järsud metsaga kaetud kaldad.

„Nagu seisaksid leetri sees. Ja vaata üles! Vau!”

Pilvede vahelt paistab täiskuu ja tähistaevas. Taevakehad tunduvad selgemad ja heledamad.

„Kraatri ääred varjavad kõik tuled ära,” ütleb Nick. „Ja koguni Stjärneholm on udu sees.”

Elis pöörab ringi ja vaatab Nickiga samas suunas. Mõis teisel pool vett on selgesti näha, kuid nii suure hoone kohta on selle välisvalgustus ebatavaliselt tagasihoidlik. Ta pöörab pilgu taas observatooriumile.

„On ikka kuradi koht.”

„Ma ju ütlesin, et see on seda väärt.” Nick patsutab ta selga. „Lähme vaatame nüüd, kuidas see seest välja näeb.”

Observatooriumi alumine osa on betoonist, kuppel on kaetud roostest kooruva plekiga. Otse nende ees on tavaline uks.

Nick surub sõrgkangi luku lähedal ukseprao vahele. Uks naksab, kuid ei anna järele. Nick toetab jala vastu seina ja teeb teist korda katset, kuid tulemus on sama.

„Oota, las ma proovin,” ütleb Elis. Ta paneb jala samamoodi vastu seina nagu Nick äsja ja surub kogu keharaskusega sõrgkangile. Uks lendab tuhmi mürtsuga lahti ja Elis kukub pikali.

Kui ta ennast püsti ajab, on Nick juba observatooriumis.

„Kurat küll!” hüüab ta. „Tule vaata!”

Kupli siseosa on kaetud mustaks värvitud laudisega. Platvorm põrandal reedab, et kunagi seisis siin teleskoop.

Kuid Nicki tähelepanu köidab miski muu. Peaaegu terve kupli ulatuses kulgeb piki seina riiul, mis on täis imelikke esemeid. Raamatud, koltunud ajakirjad, mõned kohvikruusid, tumedad klaaspurgid mingisuguse ähmase sisuga.

Tunduvalt õudsem on riiuliosa, kuhu on seatud erinevas suuruses plastmassist pead. Nukud, märulikangelased, koguni ühe vaateakna mannekeeni pea. Nende silmakoopad on tühjad. Nad vahivad silmitult pimedat ruumi ja tekitavad Elises õrna hirmujudina.

„Vaata siia!”

Nick valgustab lage.

Alles nüüd näeb Elis kupli siseküljele kinnitatud esemeid.

Sinised, pruunid, suured, väikesed.

Paberist, plastmassist, klaasist. Välja lõigatud ajalehtedest ja ajakirjadest, välja kaevatud mänguasjadest ja nukkude peadest.

Judinast saab külmavärin.

Lagi on täis silmi.

„Mis kurat see veel on ...?” küsib Nick.

Elis ei vasta. Uus tunne hakkab temas juuri ajama. See kasvab iga hingetõmbega suuremaks ja seda võimendavad veelgi neid ülevalt laest vaatavad silmad.

„Vaata seda.”

Nick valgustab rohelist mängutulnukat, kelle peast tungivad välja vedrudega antennid. Ta laseb mänguasja pihta nipsu ja antennid hakkavad kõikuma.

„Kas võtame kaasa ja viime UFO-hullukestele tänutäheks?”

„Ära puutu seda,” ütleb Elis.

Nick pahvatab naerma.

„Miks mitte?”

Elis ei leia head vastust. Uus tunne temas muudkui kasvab.
Nick võtab seljakotist fotoaparaadi ja hakkab kiiresti pilte klõpsima.
Välklambi tugevad sähvatused hüplevad kupli all. Peegelduvad
ruumis oleval klaasil, metallil ja plastmassil. Laes rippuvatel silmadel.

Välk.

Pimedus.

Välk.

Pimedus.

Silmad seal üleval justkui pilgutaksid neile.

Liigutaksid end.

Jälgiksid neid.

Elis tõmbub üle keha külmaks.

Kasvav tunne muutub ühe hetkega veendumuseks.

See ei ole unustatud koht ega mahajäetud vare.

See koht kuulub kellelegi. Kellelegi, kes on kogunud tähtsaid ese-
meid ja neid hoolikalt korda seadnud. Ehitanud kupli sisse väikese
pühamu, mille tähendusest ta aru ei saa. Kuid ühes on Elis kindel.

Just nüüd ja just siin ei ole tema ja Nick *urban explorer*'id.

Nad on sissetungijad.

Ta mõtleb taas sildi peale väraval.

OHTLIK!

Seejärel kõrge tara peale, mille kohal oli okastraat.

Pealtnäha selleks, et kõrvalisi väljaspool hoida. Ent võib-olla sama-
võrra ka selleks, et kedagi teist seespool hoida.

„Me peame ära minema,” pomiseb ta.

„Mitte enne, kui ma olen kõik üles pildistanud.”

Nicki välklamp sähvib edasi. Ta liigub ringi niisuguse erutusega,
et põrkab riivli vastu, üks tumedatest klaasnõudest kukub maha ja
puruneb valju klirinaga.

Nõu sisu, teravalt alkoholi järele lõhnav vedelik, voolab põrandale
laiali. Loigu keskel on väikesed valged kuulid.

Elis põrkab hirmunult tagasi.

Üle põranda veerevad erinevas suuruses silmad.

Need ei ole nukkude ega mänguasjade silmad. Need on pärit olen-
ditelt, kes kunagi olid elus.

Elis ja Nick jäävad mõneks hetkeks seisma, otsmikulampide valgusvihk põrandale suunatud.

„Mis kuraaat ...” venitab Nick. „Mis sa arvad, kas need on loomasilmad?”

Õhin tema häälest on kadunud ja asendunud hoopis millegi muuga. Kõhkluse ja hirmuga.

„Me peame siit ära minema,” ütleb Elis. „Otsekohe!”

Seekord Nick kuulab teda.

Väljas on öine taevas peaaegu täiesti pilvedesse mattunud ja kuuvalgus muutub üha nõrgemaks. Nad kiirustavad trepi poole.

Poolel teel trepini kostab pimedusest tuttav heli.

Tiivaplagin kajab all vabrikuruumides.

„Tuvid,” ütleb Nick. „Miski hirmutas neid.”

Nad ruttavad liftitorni servale. Siit paistab vabrikuhoone avatud luuk.

Altpoolt kumab punakas valgus. See liigub kiiresti nende poole, kaob vaateväljast ja selle asemel kostab puust trepi nagin.

„Keegi tuleb,” sosistab Nick.

Nad kustutavad otsmikulambid ja tormavad trepi poole.

„Kõis,” ütleb Elis. „Saame ära lõigatud trepiosa juurest selle abil alla laskuda.”

Ta ei oota vastust, vaid kiirustab allapoole. Ajab samal ajal seljakotti seljast maha, et sealt köit ja haakekonksu kätte saada.

Kuuvalgus kaob ja jätab trepi pimedusse. Elis astub viimasest astmest peaaegu mööda. Viimasel hetkel saab ta käsipuust kinni, et mitte otse tühjusesse lennata.

Ta peatab tihedalt tema kannul liikuva Nicki ja annab märku tasa olla.

Metalli kriiksumine kostab selgesti üle nende hingeldamise. Hoonete vahel kajavad plaksuvad helid. Keegi tuleb purret mööda üles. Keegi, kes on neist tunduvalt suurem ja raskem.

„Tee kähku!” sosistab Nick.

Nad kinnitavad haakekonksu üheskoos piirde külge ja viskavad seljakotid alla. Elis haarab köiest mõlema käega kinni ja libistab end, selg ees, pimedusse. Viimaste trepiastmete vahelt näeb ta enda kohal Nicki jalgu.

„Tule juba!” sisistab ta. Nick ei liiguta ennast. „Tule, Nick!” kordab Elis ja libistab end veel natuke maad allapoole. Ta tunneb köit liikumas. Vibratsioon muutub tugevamaks. Ülevalt kostavad rasked sammud.

„Nick!” hüüab ta, kuid tundub, nagu oleks sõber kivistunud. Ta seisab, nägu trepi poole, kust sammud üha lähemale liiguvad.

Elis libistab end veel natuke maad allapoole.

„Nick!”

Ta jääb vait, kui näeb üleval aeglaselt lähenevat hiiglaslikku kuju. Kuju pea ümber heljub punane kuma.

Elise süda tahab seisma jääda. Tohutult suur, punaste silmadega must olend, täpselt nagu UFO-legendis. Ta ahmib õhku.

Sammud liiguvad edasi.

Põnts

Põnts

Põnts

Karje on nii ootamatu, et Elis teeb ehmatusest peaaegu püksi, kuid samas lööb see tema südame taas käima.

Karjujaks on Nick, ta suisa röögib õudusest.

Nick muudkui karjub, ehkki õhk tema kopsudest peaks juba otsa saama.

Karje vaikib järsult, selle asemel kostab jubedat raginat.

Elis näeb, kuidas Nicki jalad trepiastmelt kaovad. Varbad kõlguvad paarikümne sentimeetri kõrgusel, nagu oleks olend ta õhku tõstnud.

Midagi märga ja sooja tilgub Elise näole ja paneb teda silmi pilgutama.

Veri.

Nicki veri.

Kui Elis silmad avab, näeb ta, kuidas Nicki keha temast vaid paarikümne sentimeetri kaugusel õhus mööda lendab. Hetk hiljem kukub see tuhmi mütsatusega maha.

Elis tõstab taas pilgu.

Olend vahib teda läbi trepisõrestiku. Nägu on pimeduses, seal, kus peaksid silmad olema, paistab vaid kaks suurt punast kera.

Elis on õudusest halvatud.

Olend võtab haakekonksust kinni ja tõstab kõie pealtnäha ilma igasuguse pingutuseta üles. Ta hoiab Elist mõne hetke liikumatult õhus, punaste silmade pilk temale naelutatud.

Siis laseb olend kõie lahti.

Laseb tal kukkuda.

Elise maandumine on kõva. Rinnakorv põrkab vastu kivi. Tal jääb hing kinni, talle tundub, et ta kuuleb, kuidas roided murduvad. Ent vähemalt ei kukkunud ta purunenud klaasile.

Nick lebab mõni meeter eemal. Elis roomab sinnapoole ja paneb otsmikulambi põlema. Taipab juba enne pehme keha puudutamist, et sõber on surnud.

Nicki nägu on kriitvalge, silmad on punnis, katki hammustatud keel ripub kramplikult kokku surutud lõualuude vahel ja lõug on verega kaetud.

Elisel hakkab sees keerama, kuid tal pole aega oksendada.

Mitte siis, kui ta tahab ellu jääda.

Ülevalt kostab juba samme. Olend longib purde poole, et vabrikusse tagasi minna. Et Elis üles otsida ja oma töö lõpule viia.

Elis ajab end püsti ja sunnib jalad liikvele. Pahklud on valusad, kuid tema üllatuseks jalad kannavad.

Rindkerega on lood hullemad. Iga hingetõmme lõikab kopsudesse. Süda taob metsikult. Pumpab adrenaliini kehasse ja paneb ta valust hoolimata tegutsema.

Otsmikulambi valgusvihk lõhestab pimedust, kui ta aia poole jookseb. Ta kuuleb mürtsu, kui vabriku uks lahti lüüakse. Seejärel kostavad kruusal sammud.

Ta ei pööra ringi. Tormab vaid nii kiiresti kui suudab põõsaste poole. Viskub põõsasse, roomab neljakäpakil metsloomade uuristatud süvendi poole. Teravad okkad kriibivad nägu, torgivad põlvi ja küünarnukke.

Lambivalgus leiab süvendi. Ta surub kõhu vastu maad ja hakkab aia alt läbi vingerdama.

Selja taga kostab murduvate okste praksumist, üle selle aga tuhmi, loomalikku urinat. Elis liigub edasi nii kiiresti kui suudab.

Süvend on olendi jaoks liiga kitsas, Elis võib veel pääseda.

Ta on peaaegu aia alt läbi saanud, kui üks traat püksisääre külge kinni jääb.

Ta veeretab end selili, võtab käed appi, rebib ja tirib jalga. Terav traat tungib läbi riide nahka.

Urin tuleb lähemale, teisele poole aeda ilmub punaste silmadega hiiglaslik kuju.

Elise süda peksab. Ta tõmbab viimase jõuga järsult jalga. Tükk liha ja nahka jääb traadi külge, kuid Elis peaaegu ei tunnegi seda. Ta on aia alt läbi pääsenud, olend aga teisel pool.

Elis keerab end kõhuli ja püüab end püsti ajada.

Jalg leiab kindla toetuspinna.

Samal hetkel, kui ta jooksmata püüab hakata, haarab miski tema pahkluu kinni.

Tõmbab Elise säärase jõuga pikali, et otsmikulamp lendab eemale.

Ta kaevab sõrmed meeleheitel pehmesse pinnasesse, et end kinni hoida, püüab end vaba jalaga tagudes vabaks võidelda.

Karjub niimoodi, et see löikab kopsudesse.

Sellest pole mingit kasu.

Olend tirib ta aia alt tagasi.

Lambivalgusest eemale otse pimedusse.

Klaasmees

Ta ärkab vastu tahtmist. Võitleb viimase hetkeni vastu, püüab jääda edasi sügavikku.

Sügavasse öömusta pimedusse, kus on tema koht.

Aga nagu alati, on vastupanu asjatu.

Ta on ärkamist juba mõnda aega ette aimanud. Tajunud temani tunginud väikesi signaale. Vaiksed hääled, erinevate aparaatide helid. Seejärel kaaluta olek, kui ta pinnale kutsutakse.

Sunniviisiliselt tagasi oma kehasse.

Ta vihkab seda tunnet rohkem kui midagi muud.

Teab, mida see tähendab.

Ebamugavust, piina, valu.

Ta avab aeglaselt silmad. Tuba on jahe ja pime, ainuke valgus tuleb tema voodit ümbritsevate masinate väikestest diodidest.

Sellest hoolimata on see viimane piir, mida tema silmad taluvad.

Hind, mida ta maksab erinevate maailmade vahel liikumise eest.

Vähemalt kuuleb ta seda Teenrite omavahelisest sosinast, kui nad arvavad, et ta neid ei kuule.

Varsti on nad siin. Üks või koguni mitu neist masinatest on kindlasti juba välja lobisenud, et ta on tagasi.

Et peagi algab nende töö otsast peale.

Ja uuesti algavad ka tema piinad.

Ta paneb silmad jälle kinni ja lõdiseb. Keha on nõrk ja külmus jääb tema sisse veel kauaks püsima. Aga kui see üle läheb – kui tema jõud tagasi tuleb –, otsib ta naise üles. Selle, kes on alati tema mõtetes.

Jälgib nagu tavaliselt naist eemalt, varjude vahele peitudes.

Kunagi räägib ta naisele, mida ta sügaval kuristikus on näinud.

Räägib surmast ja kõdunemisest, putukatest, ussidest ja nimetutest pimedatest roomavatest ja ronivatest olenditest.

Ja sellest, mis tunne on minna igavesse jäisesse pimedusse, kust keegi kunagi tagasi ei tule.

Mitte keegi peale tema.